

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 7. februarja 1935.

Štev. 15.

Trgovstvo in banovinski proračun

Splošno pričakovanje, da bo nova finančna politika vlade pokazala svoj blagodejen vpliv tudi na vse samoupravne proračune, je silno dvignilo zanimanje za novi banovinski proračun. Številno so prihajala vprašanja, kako sodijo vodilni gospodarski krogi o novi banovinskem proračunu in da ustrežemo tem vprašanjem smo se obrnili na Zvezo trgovskih združenj za Dravsko banovino, kjer smo dobili naslednja pojasnila:

Predvsem je treba poudariti, da je zelo težko dobiti gradivo, ki je potrebno za proučitev banovinskega proračuna. Menda so to prejeli le gg. banovinski svetniki in še ti v zadnjem trenutku, da smo navezali na presoji proračuna le na ustna izročila in na časovne vesti, ki jih seveda ne moremo presoditi z vso natančnostjo. Zato moramo takoj uvodoma poudariti svojo odločno željo, da se za presajo banovinskega proračuna potrebno gradivo pravočasno dostavi tudi gospodarskim slojem, kar je tudi v intencijah vlade, ki je v svoji deklaraciji glasno poudarila, da si želi sodelovanja z gospodarskimi sloji. Brez pravočasnih informacij pa je vsako sodelovanje nemogoče. Zato tudi moremo podati svoje mnenje le z neko rezervno.

Pripomniti pa moramo, zlasti na razna vprašanja, da odloča o banovinskem proračunu edinole nosilec banske oblasti, ker je bankski svet edinole posvetovalni organ brez odločujoče moči.

Moramo zato poudariti svojo željo, da se čim prej izda zakon o banovinskih samoupravah, ker šele potem bo moglo prebivalstvo sodelovati pri sestavi banovinskega proračuna.

Načelno pa moramo izjaviti, da vztraja Zveza trgovskih združenj na vseh zaključkih, ki jih je v imenu jugoslovanskega trgovstva sporočilo Centralno predstavništvo kraljevske vlade glede vseh samoupravnih dajatev, zlasti pa, da se čim prej znižajo samoupravne doklade, ki so vsled visokih davčnih osnov ogromne, na znosno mero in da se izda zakon o financiranju samouprav ter na ta način izenači njih vzdrževanje ter omogoči zdrav razvoj gospodarstva. Nujno potrebna je tudi unifikacija vseh samoupravnih doklad.

Načelno moramo zahtevati, da se samoupravni proračuni prilagode dejanskemu gospodarskemu stanju in da se z vso do slednostjo upošteva, da smo v dobi, ko se vsi proračuni morajo zniževati in zviševati, ker so se znižali tudi dohodki davkoplačevalcev. Treba je vse izdatke prikriti prejenkom, kakor je tudi letošnji predlog državne proračuna za okoli 3%, odnosno 185 milijonov dinarjev manjši od lanskega. Potrebo zniževanja izdatkov poudarja tudi stalno kralj. vlada in zato ne gre, da se poveša davčno breme Dravske banovine za več ko 12 milijonov dinarjev, kakor je ugotovila Zveza industrijev. To povešano breme bo padlo v prvi vrsti na naše gospodarstvo, čegar konkurenčna zmožnost v državi se bo s tem znatno zmanjšala, kar moramo še posebej poudariti, ker je gospodarstvo v Dravski banovini v primeri z gospodarstvi v drugih banovinah že itak preobremenjeno.

Vedno smo pozdravljali in tudi pozdravljamo vsak napredek v naši banovini in zato tudi razumemo utemeljenost onih investicijskih predlogov, ki zaradi dviga dežele zahtevajo povišanje izdatkov. Kljub temu pa moramo naglasiti, da bi se v teh težkih časih smelo kvečjemu ostati pri lanskoletnih proračunskih postavkah, ker naše gospodarstvo novih bremen absolutno več ne prenese. Vse, kar je količkaj odložljivo, bi se zato moralo odložiti na boljše čase. Smatramo za svojo dolžnost, da na to opozorimo z vso resnostjo.

Če preidemo na proračun sam, potem moramo najprej glede banovinske dokla-

Narodna skupščina - razpuščena

Nove volitve bodo dne 5. maja

V sredo, dne 6. februarja je bil objavljen naslednji ukaz:

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II, po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog notranjega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta na osnovi člena 32. ustave in §§ 1. in 2. zakona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skupščino sklenili in odlašajo:

Narodna skupščina, izvoljena dne 8. novembra 1931, se razpušča.

Volitve narodnih poslancev za štiriletno skupščinsko dobo (po členu 54. ustave) bodo v vsej kraljevini v nedeljo, dne 5. maja 1935 po določilih zakona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skupščino.

Narodna skupščina, izvoljena dne 5. maja 1935, se sestane k izrednemu zasedanju na dan 3. junija 1935.

Novi gospodarski ukrepi vlade

Dve uredbi za znižanje zemljiškega davka — Uredba o javnih delih

Dosledno in po načrtu se je lotila vlada g. Jevtića reševanja gospodarskih vprašanj. S pogumnim priznanjem napak, ki so se dosedaj godile, zlasti onih v davčni službi, ter z odločnim nastopom proti raznim fikcijam in z odločnim poudarkom, da hoče sodelovati z gospodarskimi organizacijami, si je na mah pridobila zaupanje vse gospodarske javnosti. Z omogočenjem nove kreditne politike pri Narodni banki, z znižanjem obrestne mere ter s koncentracijo državnih denarnih zavodov je bil nato storjen prvi korak za normalizacijo razmer na našem denarnem trgu. Prva ugodna posledica tega je bil dvig tečajev naših državnih papirjev, kar je zopet omogočilo vladi, da je šla korak naprej in izdala uredbo o javnih delih, ki bo poživila vse gospodarsko življenje v državi.

de na državne neposredne davke omeniti, da se je zaradi znatno povišane davčne odmere pri pridobitni celotna davčna osnova znatno povišala in da se more pričakovati znatno višji donos banovinskih dokladov, kakor pa je predviden po proračunu. Ustvarjena bo s tem precejšnja rezerva, ki jo naj zbere že v svojem obstoju ogroženo gospodarstvo. Da je to preveč zahtevano, ni treba posebej poudariti.

Padanje dohodkov državne trošarine dokazuje, da so pri nas trošarine že previsoke. Mnenja smo, da se mora to upoštevati tudi pri banovinskem proračunu in zato se ne moremo strinjati z novimi trošarinami, ki se uvajajo z letošnjim proračunskim predlogom. Tako je predvidena nova trošina na kavo, ki je že dosedaj tako obremenjena, da znašajo stroški in javne dajatve 27 Din od kg, če ga postavi mo iz Trsta v Ljubljano. Je to tako visoka obremenitev, ki nadaljnega stopnjevanja ne prinese.

Pri rižu se menda predvideva 50 par trošarin na kg, kar je odločno previsoko za predmet, ki ga moramo smatrati že za pravo ljudsko hrano.

Pri taksah naj bi se donos po novem proračunu kar podvojil ter se v ta namen uvajajo številne nove takse. Med drugim se uvaja tudi banovinska dodatna taksa v iznosu 50% k določenim postavkam državne takse. Kopiral se je tu proračun Savske banovine, ki je baš v tem pogledu najmanj posrečen.

Predvidena je tudi dodatna taksa na reklamo, ki je že danes tako preobremenjena s taksami, da ne služi več v oni meri gospodarskim potrebam, kakor bi morala

Notranji minister naj izvede ta ukaz.

Pavle, l. r.

Dr. Radenko Stanković, l. r.

Dr. Ivo Perović, l. r.

Minister za notranje zadeve Velja Popović.

Sledijo podpisi vseh ministrov.

*

Volitve bodo torej po sedanjem volilnem redu in se more glasovati le o kandidatni listi, ki jo predlaga najmanj po 30 volilcev iz najmanj polovice okrajev, razdeljenih na najmanj šest banovin. Na kandidatni listi pa morajo biti navedeni kandidati in namestniki za vse okraje v državi.

Kandidatna lista mora dobiti najmanj 50.000 glasov. Vseh poslancev bo okoli 370, Ljubljana, ljubljanska okolica in Maribor levi breg imajo po 2 poslanca.

Ker stara skupščina o proračunu ne more več sklepati, dobimo dvanajstine in bo o novem proračunu sklepala že nova skupščina.

Obenem pa se je vlada lotila tudi drugega težavnega dela, da olajša davčno breme, ki je postalo že neznosno. Ne čudimo se, če je vlada začela z davčno olajšavo pri kmetu, ker je položaj kmetovalca zlasti zaradi velikanskega padca cen v resnici izjemno težaven in ker je na drugi strani ozdravljenje gospodarskega življenja nemogoče, dokler bo kupna moč kmetkega prebivalstva na ničli. Iz tega vidika tudi ne nasprotujemo podaljšanju kmečkega moratorija do septembra, zlasti še, ker ima ta odredba le začasen značaj, da se omogoči kmetovalcu oddih do jeseni. Pri tem pa je tudi s priznanjem omeniti nastop vlade proti oni nesrečni demagogiji, da kmetovskih dolgov sploh ne bo treba plačati.

Trdne pogoje za olajšanje gospodarske

stiske je vlada ustvarila s temi svojimi novimi uredbami in želimo le eno, da bi bili tudi vsi drugi gospodarski stanovi v enaki meri deležni pažnje vlade, kakor so je bili kmetovalci.

Iz izjave finančnega ministra dr. Stojadinovića

V zvezi z najnovejšimi ukrepi vlade je podal finančni minister dr. Stojadinović novinarjem daljšo izjavo o vladnih uredbah in njih namenu. Vlada s polnim razmahom izvaja svoj gospodarski program in politike odlaganja ter prekrizanih rok je konec.

V zvezi s stremljenjem vlade, da se olajša položaj kmetovalca, sta bili izdani dve uredbi o znižanju zemljiškega davka. Prva se tiče razlik med prijavljenimi dohodki zemljišč in pozneje ocenjenimi ter se črta § 1. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 25. marca 1932, ker se je izkazal kot neupravičen in škodljiv. Fin. minister je tudi pri tem citiral novo uredbo.

Ta olajšava pa še ne zadostuje, ker so cene kmetijskih pridelkov še nadalje padale. Zato je potrebno, da se tudi za leto 1935. ohrani izjemoma nižja stopnja osnovne zemljarine 10 odstotkov, namesto 12 odstotkov od katastrskega čistega dohodka. To linearno znižanje pa ne zadostuje. Zato se bo v davčni osnovi zemljarine v tem letu izjemno od obstoječih zakonskih odredb računala osnova katastrskega čistega dohodka za njive in za vinograde na krševitem ozemlju z vrednostjo, znižano za 20 odstotkov.

Znižanje stopnje od 12 na 10 odstotkov velja državo letno okoli 100 milijonov, znižanje katastrskega dohodka za eno petino pa nadaljnjih 100 milijonov.

Nato je finančni minister citiral tudi to

uredbo o javnih delih,

ki se glasi:

Čl. 1. — Pooblaščata se gradbeni in prometni minister, da radi obnove narodnega gospodarstva pričneta z javnimi deli, ki naj omogočijo: a) v resoru gradbenega ministra: graditev velikih cest, ki naj omogočijo zvezo gospodarskih središč s Primorjem in b) v resoru prometnega mini-

v roke. Centralno predstavništvo vodi tudi v tem pogledu energično akcijo, ki jo bo vodilo tako dolgo, da bo naša zahteva uveljavljena.

Ko pa moramo ugotoviti, da predvideva novi banovinski proračun prevelike davčne dajatve, pa moramo opozoriti, da so predvideni dohodki banovinskih podjetij in ustanov odločno prenizki. Zavladati mora že enkrat načelo, da morajo biti tudi banovinska podjetja aktivna in da se naj ukinejo ali prepuste zasebnikom neaktivna. Tudi banovinska podjetja se morajo komercializirati, ne pa ohranjati le z banovinskimi dotacijami. Vsaj načeloma mora to pravilo obveljati.

V času splošnega in silnega zastoja vseh poslov moramo zahtevati, da se tudi vsi samoupravni proračuni prilagode zahtevi časa in se znižajo, da bodo v skladu z gospodarsko močjo prebivalstva. Kakor je kraljevska vlada priznala, da je vsako zvišanje davčnih bremen nemogoče, tako mora ta resnica obveljati tudi pri sestavi banovinskega proračuna. Za neodložljive investicije pa je treba najti kritje v posojilih.

To so naše načelne in splošne zahteve glede novega banovinskega proračuna, v kolikor smo jih mogli na podlagi nam le skromno dostopnega gradiva ugotoviti. Te naše zahteve pomenijo minimum tega, kar morajo gospodarski stanovi zahtevati, če naj pride do ozdravljenja gospodarskih razmer. Zato tudi upamo, da naše opozorilo ne bo zaman in da se bo v skladu z novo finančno in gospodarsko politiko države ter vlade začela tudi nova finančna in gospodarska politika samouprav in zlasti — banovin.

stra: izpopolnitev železniških prog, spopolnitev železniškega omrežja in graditev novih železniških prog, da se železniškemu omrežju priključijo tudi tisti kraji, ki so doslej brez železniške zveze. Ministrski svet določi na predlog gradbenega, odnosno prometnega ministra, s posebnim sklepom podrobne načrte teh javnih del.

Čl. 2. — Za finansiranje gradenj, določenih v čl. 1. te uredbe, se naroča finančnemu ministru, da izda v dveh letih v skupni višini 1 milijarde Din srednjeročne državne obveznice z določeno obrestno mero in z rokom od pet do deset let.

Te obveznice so oproščene vseh državnih in samoupravnih dajatev, sedanjih in bodočih ter uživajo pupilarno varnost. Izjemno od čl. 72 toč. 2. zakona o delniških družbah iz l. 1896 in drugih odnosnih zakonskih in statutarjih predpisov lahko ustanove, zavezane na javno polaganje računov, te obveznice knjižijo v svojih letnih bilancah po nakupni ceni. Višino obrestne mere, emisijski tečaj, obliko in minimalni iznos obveznic določi ministrski svet po predlogu finančnega ministra.

Za izplačilo obrestij in glavnice za te srednjeročne obveznice se bodo predvi-

deli potrebni krediti v odnosnih proračunih, v katerih bodo zapadli.

Uredba stopi v veljavo z objavo v »Službenih novinah«.

Kje dobiti denar za ta dela? Finančni minister dr. Stojadinović misli, da dobi polovico milijarde doma, polovico pa v tujini. Država je dosedaj izdajala dvoje vrst bonov: kratkoročne in dolgoročne. Sedaj bomo izdali nov tip, in sicer srednjeročne z rokom 5—10 let. Ta oblika najbolj ustreza našim razmeram. Pol milijarde bo s pomočjo drž. denarnih zavodov lahko plasirali v dveh letih, ker so ti zavodi že neke vrste garancijski sindikat za uspeh emisije. Z nobenim novim ukrepom ne želi fin. minister obremeniti trga z novimi emisijami. Srednjeročne obveznice, ki se bodo sedaj izdale, ostanajo v tresorjih malega števila največjih bank, ker za manjše banke in zasebno publiko ostanajo že izdani drž. papirji kot dober in varen placement.

Svojo izjavo je zaključil finančni minister z besedami, da se je intenzivno delo vlade za ozdravljenje gospodarstva začelo in da se bo z vso silo in z istim tempom tudi nadaljevalo.

Nova uredba o zaščiti kmeta

Na predlog kmetijskega ministra je izdala vlada novo uredbo o zaščiti kmeta, ki določa: 1. Do 1. septembra se odgode vsa plačila in dajatve po čl. 3. in 4. uredbe za zaščito kmeta, v kolikor niso že izvršene. 2. Kmetovalci, ki dolgujejo denarnim zavodom, morajo zamenjati dospеле menice, ali pa izgube zaščito. 3. Dolžniki, ki so zaščito že izgubili, ker niso zamenjali menic, si pridobijo ponovno pravico do zaščite, če zamenjajo menice do 16. marca 1935. 4. Obrestna mera, navedena v točki 1. čl. 3 uredbe pod I. in II., se zniža za dolgove denarnim zavodom od 6 na 4 in pol odstotka, drugim upnikom pa od 3 1/2 na 1%. Dolžnikom, ki so plačali obresti po čl. 3 uredbe, se razlika vračuni v odplačilo glavnice. 5. Členu 10. uredbe, ki govori o denarnih zavodih, ki so izvzeti od zaščite, se doda: To velja tudi za terjatve Poštne hranilnice, kmetijskih zadrug in njihovih zvez. Končno se kmetijski minister pooblašča, da izda nov pravilnik k uredbi.

Izjava kmetijskega ministra

V zvezi z izdajo nove uredbe o zaščiti kmetov je sprejel kmetijski minister dr. Janković novinarje in jim dal daljšo izjavo o novi vladni gospodarski politiki ter o novi uredbi. Uvodoma je poudaril nekatere misli, ki jih je naglasil že ministrski predsednik Jevtić v svojem govoru po radiu. Med drugim je dejal, da mora iti gospodarska politika za tem, da dvigne kupno moč kmetijskega prebivalstva. V ta namen je treba zagotoviti dvoje: treba je omiliti veliko razliko med cenami kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki jih mora kupovati kmetovalec in je v ta namen treba dvigniti cene kmetijskih pridelkov. Na drugi strani pa je treba pospeševati izvoz kmetijskih pridelkov. To pa je dosegljivo le, če se uvede načrtno gospodarstvo. Državna intervencija pa se ne sme gibati v smeri etatizacije in dirigiranja, temveč le odstranitve sedanjega kaosa in ureditve razmer, da pride do koordinacije vsega našega gospodarstva. Čisto naravno je, da se je začelo pri kmetu. Odgoditev kmetijskih plačil do septembra je neizogibna, ker bi moral kmet, da bi plačal svoje obveznosti, ki znašajo okoli 400 milijonov Din za obresti in amortizacijo, izvoziti najmanj 35.000 vagonov pšenice in 60.000 vagonov koruze, kar je popolnoma nemogoče. Treba zato dobiti čas, da bo kmet mogel začeti odplačevati dolgove. S koncentracijo državnih denarnih zavodov bo omogočeno Priv. agr. banki, da bo v večjo pomoč kmetu. Z znižanjem zemljarine bo olajšan položaj kmeta, enako tudi z znižanjem obrestne mere. Mnogo bo pa pomagala kmetovalcu tudi nova uredba o javnih delih. Tako bo omogočeno kmetovalcu, da se bo do jeseni njegov položaj zboljšal in zato je z novo uredbo uveden kmetički moratorij do jeseni.

Dodatna izjava kmetijskega ministra

Dr. Janković je ponovno sprejel novinarje in jim podal dodatno izjavo k svoji prvi izjavi. Med drugim je dejal: Odložitev plačil je bila nujna, ker kmet kratkoročno ne more letos plačati dolžnih obrestij in obrokov v višini 400 milijonov Din. Zato je vlada kmetu priskočila na pomoč. Odložitev plačil pa ne sme pomeniti kri-

vice za one dolžnike, ki so že zadostili svojim obveznostim, zato se jim razlika med starimi in novimi obrestmi vračuni v odplačilo glavnice. Glavno je, da je nova uredba izvzela od zaščite vse terjatve kmetijskih zadrug in njihovih zvez. To je bilo potrebno, ker pomeni zadružno kreditiranje posebno obliko kredita, kjer je zadružnik sam sebi upnik in dolžnik. Zadružni krediti se dajejo tudi samo zadružnikom. Poleg tega so zadruge po Rajfajznomem sistemu organizirane na podlagi neomejene zaveze, kar že samo po sebi izključuje zaščito kmeta, ki je obenem upnik in dolžnik. Važno je nadalje tudi to, da ni znan noben primer v teku zadnjih 40 let, da bi zadruge izterjavale zadružnike z eksekucijo. To je proti osnovnemu duhu zadružnega življenja. Potrebno pa je tudi ohraniti zadružno disciplino in zato je treba nastopiti proti agitaciji, češ da dolgov ne bo treba plačati. Iz vseh teh razlogov je bilo treba ločiti kmetijske zadruge od drugih kmetijskih upnikov.

To in tudi še druga vprašanja pa bo treba urediti še s posebnim pravilnikom. Staro uredbo bo treba popraviti na podlagi dobljenih izkušenj. Nadalje bo moral novi pravilnik tudi natančno določiti pojem kmeta, da bo vsaka zloraba izključena. Tudi tabela anuitet bo izpremenjena s pravilnikom. Končno bo še treba poskrbeti, da zadruge ne bi prenapelo izkoristile novega položaja in takoj ne izterjale vseh kmetijskih dolgov. S pravilnikom se bo zato ustvarilo potrebno prehodno stanje.

K tej izjavi bi dodali, da bi bilo tudi še potrebno, da bi novi pravilnik jasno določil terjatve katerih kmetijskih zadrug so sedaj oproščene od zaščite. Mnenja so namreč v tem pogledu zelo različna in zato je jasna avtentična interpretacija pojma kmetijskih zadrug nujno potrebna.

Izterjavanje razlik na pridobnini za l. 1933. in 1934.

Finančno ministarstvo je izdalo z razpisom z dne 29. decembra 1934 naslednje navodilo na vse davčne uprave, ki ga naj te tudi v polni meri upoštevajo. Razpis se glasi:

V svrhu olajšanja plačevanja razlike na pridobnini, ki se pokaže med odmero za l. 1933. in odmero za l. 1934., se določa ta postopek:

1. s plačilom razlike se more počakati do konca marca 1935, če se v konkretnem primeru pritožbe pokaže večja razlika v davku (za l. 1934) napram zadolžitvi v l. 1933, če je davek odmerjen po uradno zbranih podatkih;

2. če je davek za l. 1934 odmerjen na podlagi najemnine (za stanovanje in lokal), čeprav so konkretno zbrani zadostni uradni podatki, ki bi dali podlago za nižji odmero, vendar pa je davek znatno večji od onega za l. 1933, se plača — v primeru pritožbe — do konca marca samo oni del razlike, ki bi odgovarjal odmeri, če bi se ta določila samo po uradno zbranih podatkih. Ostanek razlike se plača šele potem, ko se reši pritožba, če se pa ta reši pred koncem marca 1935, se potem mora izvršiti tudi plačilo do konca marca 1935;

3. če je davek za l. 1934 odmerjen v višini najemnine, a v konkretnem primeru ni nikakih, ali ni dobrih ali ni zadostnih

uradnih podatkov, se počaka v primeru pritožbe s plačilom višje razlike napram zadolžitvi v l. 1933 do rešitve pritožbe. Če se izda rešitev pred koncem marca 1935, se mora izvršiti plačilo najkasneje do konca marca.

Razpis finančnega ministarstva je popolnoma jase in davčne uprave so dolžne, da same tudi uradno izvedejo vse, kar nalaga razpis. Prizadete stranke naj se zato na ta razpis sklicujejo, če bi se zahtevale od njih še posebne prošnje.

Novosadski industrialci zahtevajo:

Na plenarni seji Zbornice za TOI v Novem Sadu je bila sprejeta resolucija, v kateri se postavljajo te zahteve:

1. Ker je zaščita kmetov in denarnih zavodov povzročila, da denarni zavodi ne samo ne kreditirajo več industrije, temveč zahtevajo celo povračilo že danih kreditov, je nujno potrebno, da se tudi industrija zaščiti pred odpovedjo kreditov in da pride v enak položaj ko denarni zavodi in kmetovalci.

2. § 7 davčne novele iz l. 1934 naj se odpravi. Razveljaviti je treba razpis finančnega ministarstva, da se odbijejo samo oni neizterljivi stroški, za katere se dokaže, da so neizterljivi. Povečanje davčne osnove za pridobnino ne sme imeti za posledico povečanje samoupravnih doklad. Odpravili je treba vse notranje carinske bariere. To se naj uredi z novim zakonom o samoupravah. S trošarino so se naložila industriji težka bremena. Zlasti naj se odpravi trošarina na cement, ker ovira oživiljenje gradbene delavnosti. Zopet naj se uvede obvezno mešanje bencina z alkoholom, ker je to v korist agrarni proizvodnji.

3. Izpremeniti naj se tar. post. 33. in 34. taksnega zakona v smislu, kakor se je že ponovno zahtevalo od gospodarskih organizacij.

4. Pri državnih dobavah naj se uredi hitro in točno plačevanje terjatev industrije in dovoli naj se, da se zapadle terjatve industrialcev uporabljajo tudi za plačilo davkov.

5. Treba izvesti reformo lokalnih železniških tarif. Odpravi naj se konkurenčna klavzula, da se dovolijo železniške olajšave le s pogojem, da se blago prevaža izključno le po železnici.

6. Ker je v nekaterih industrijskih panogah nastopila že nasičenost, zlasti v tekstilni industriji, naj se prepreči ustanavljanje novih podjetij.

Zahteve kmetovalcev

Kmetovalci Gornjega Banata so na svojem zadnjem zborovanju sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo:

Zakon o neposrednih davkih naj se reformira in dopolnihi davek za zemljarino odpravi! Nad 3 leta stari davčni zaostanki naj se črtajo! Prizad naj se reformira, da bo služil le dvigu cen. Pri trgovinskih pogodbah naj se zagotovi večji izvoz kmetijskih pridelkov. Zakonska zaščita naj se raztegne na vse kmetovalce in ne le na male in srednje, ker po izvedbi agrarne reforme ni več veleposestnikov v državi. Zakon o zaščiti kmeta naj se raztegne tudi na Priv. Agr. banko in Drž. hip. banko. Amortizacije in obresti naj znašajo po zakonu o zaščiti kmeta le 4%. Prevoznina za vse kmetijske proizvode naj se zniža vsaj za 40%. Takoj naj se izda zakon o obveznih kmetijskih zbornicah, ki se naj ustanove na isti podlagi kakor zbornice za TOI.

Predložite davčne knjižice za uslužbenski davek

Davčna uprava za mesto v Ljubljani ponovno opozarja vse delodajalce, ki po čl. 100 zakona o neposrednih davkih plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah, da predložijo davčne knjižice nemudoma v pregled, najpozneje pa tekom 14 dni. Proti službodajalcem, ki ne predložijo knjižice do 15. februara, se bo postopalo po določilih čl. 139, oziroma v primerih davčnih utaj, po čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

Povpraševanje po zastopnikih

Razna švicarska izvozna podjetja iščejo zastopnike v Jugoslaviji za: 1. potrebščine za tekstilne stroje, 2. sestavne dele za tkalske utenzilije, 3. aparate za demonstriranje v šolah in vseučiliščih, 4. električne aparate za merjenje in znanstvene aparate. Interesenti za posamezna zastopstva naj se z navedbo referenc obrnejo pisмено na švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva ul. št. 30.

Politične vesti

Bolgarski poslanik v Beogradu je izjavil novinarjem, da se razmerje med Bolgarsko in Jugoslavijo razvija zelo dobro in da upa, da bo v bodoče še vse boljše in boljše.

Cankov je v posebnem pismu na svoje pristaše izjavil, da je prijateljstvo z Jugoslavijo potrebno, da pa mora sloneti na teh načelih: dve državi, dva svobodna in neodvisna naroda in dve nacionalni kulturi.

Bivši rumunski minister Mironescu je izstopil iz kmetske (nacionalno zaraniščne) stranke. Sodijo, da je njegov izstop znak splošnega razkola v stranki.

Italijanska vlada je nakazala Albaniji 3 milijone zlatih frankov v kritje njenega proračunskega deficita. Albanski vladni list se silno zahvaljuje Italiji za to njeno plemenito in nesebično pomoč.

Laval je v posebni izjavi najenergičneje demantiral vest socialističnega voditelja Bluma, da bi bil v Rimu med njim in Mussolinijem dogovorjen povratek Habsburžanov v Avstrijo in Madjarsko, češ da bi bilo to edina garancija za avstrijsko neodvisnost.

Nemška vlada je po svojem rimskem veleposlaniku zahtevala pojasnila glede rimskega pakta, zlasti pa o tem, če se avstrijskemu prebivalstvu izrečno priznava pravica do samoodločbe ali ne. Priprave za propagando avstrijskega plebiscita se torej začinjajo že oficialno.

Veleposlanika Francije in Anglije sta takoj po sklenitvi sporazuma obvestila zunanjega ministra Neuratha o vsebini londonskega sporazuma. S tem se je hotelo poudariti, kako velika važnost se polaga na sodelovanje Nemčije pri omejitvi oboroževanja.

V Berlinu je bil na splošno sprejet londonski sporazum ugodno, vendar pa se z nemške strani naglašja, da treba še podrobno proučiti vse točke sporazuma, predno bi mogla Nemčija staviti svoje protipredloge ali pa se popolnoma pridružiti sporazumu. O povratku v Ženevo pa Nemčija še noče razpravljati.

Karl Radek v »Izvestjih« ugodno komentira londonski sporazum, ki je napravil konec nemškemu tajnemu oboroževanju. Za Rusijo je pozitivna pridobitev, da je s tem Nemčija politisnjena ob zid. Franciji zaupa Rusija popolnoma in zaupati more tudi na države Male antante in Balkanskega sporazuma, ki ne bodo pristale na diktaturo velesil.

Vsesovjetski kongres je sprejel resolucijo Kalinina, da se mora uprava Rusije centralizirati. To je potrebno iz gospodarskih in vojaških oziror, ker ne zadostuje več, da je edini centralistični element samo komunistična stranka. Evolucija sovjetske diktature napreduje torej nevezdržno.

V sejmju je imel zunanji minister Beck velik govor o poljski zunanji politiki, ki pa je na splošno zaradi svoje nejasnosti razočaral. Med drugim je dejal: poljsko-nemška zveza je prestala preizkušnjo, niso pa z njo kršene prejšnje zavezniške obveznosti Poljske (s Francijo). V nobeni akciji proti Madjarski Poljska noče sodelovati. Vzhodni pakt zanima Poljsko, rimski pakt pa pozdravlja ter zlasti ureditev razmer v Podonavju.

Predsednik razorožitvene konference Henderson je sklical sejo razorožitvene konference na dan 18. februara.

Ameriški senat je sprejel zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da zviša s pomočjo izdaje zakladnih bonov državni dolg od 28 na 45 milijard dolarjev. To je dokaz, da namerava Roosevelt doseči oživiljenje gospodarske delavnosti v deželi s kreditno inflacijo in ne več z valutno.

Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Trajanovski se že več časa pogaja v Washingtonu za sklenitev finančnega dogovora med Rusijo in Ameriko. Še vedno pa dela vprašanje carskih dolgov največje težave.

O novem živahnem gibanju avstrijskih narodnih socialistov poročajo listi. Tako so se znova organizirali narodno socialistični SS in SA oddelki.

Vstaja v Mehiki se je razširila, kakor sporoča mehiško vojno ministarstvo, že na deset zveznih držav.

Siamski kralj je odstopil, ker vlada ni hotela sprejeti njegovih pogojev. Na prestol pride mladoletni princ iz stranske linije, za katerega bo vladal regentski svet.

Revolucija je izbruhnila v Urugvaju. Vlada pravi, da je gospodar položaja. V Montevideu je policija aretirala 2000 ljudi.

Denarstvo

Poštna hranilnica je znižala lombardno obrestno mero od 8 na 7 odstotkov. Druge njene obrestne mere so ostale neizpremenjene.

Po poročilu Narodne banke je narasel saldo naših terjatev v Nemčiji na 238 milijonov Din in je treba čakati na plačilo nad 5 mesecev, proti Italiji na 18 milijonov Din in je treba čakati 9 dni, napram Švici 1,9 milijona Din in je treba čakati le 5 dni.

Za novega guvernerja bolgarske Narodne banke je imenovan g. Marko Rjaskov, bivši direktor bolgarske Kreditne banke in eden znanih bolgarskih finančnikov.

Po izkazu čl. Narodne banke z dne 31. januarja se je zlata podloga (vse številke v milijonih Kč) povečala za 0,5 na 2.681,7, devizna za 15,9 na 305,0, druga gotovina pa za 1,9 na 272,1. Vsota eskontiranih menic je padla za 98,2 na 305,2, lombardnih posojil pa za 50,7 na 375,0. Obtok bankovcev se je povečal za 153,1 na 5.027,9. Kritje se je dvignilo od 41,5 na 42,3%.

Otok kovanega denarja je Rumunija povišala od 3,8 na 4,82 milijard lejev.

Po zadnjem izkazu Reichsbanke z dne 31. januarja je vsota vseh njenih plačilnih sredstev v obtoku narasla od 5676 na 5989 milijonov mark, dočim se je njena zlata podloga povečala le za 0,6 na 84,4 milijonov mark.

Italijanski finančni minister je s posebnim dekretom pooblaščen, da likvidira vsa podjetja, katerih dolgovi državi (ali državnemu jamstvu za dolgove podjetja) presegajo osnovno glavnico podjetja štirikratno. Kot vemo bo likvidirana S. A. Miguestinia, solarna v Somali koloniji, ki ima 4 milijone lir glavnice in torej najmanj 16 milijonov lir dolga.

Upravni svet Banke za mednarodna plačila v Baslu je sklenil, da se povabita na prihodnje zasedanje upravnega sveta tudi zastopnika Rusije in USA.

Zlata so uvozile USA v januarju 1935 za 111,7 milijonov dolarjev.

Odlog davkov

Finančni minister je na podlagi člena 21. in 27. zakona o organizaciji finančne uprave odredil, da smejo finančni direktorji veljavno izdajati odloke na prošnji za odlog davkov v višini do 50.000 Din, vendar najdalj le do konca tega leta.

Za carine prosto blago se ne plača skupni davek

Na predlog carinskega sveta je finančni minister sklenil, da se črta sedaj točka 2. oddelka IV, postopka za plačilo skupnega danka na poslovni promet in da se besedilo nove točke glasi: Blago, za katero ni predvidena nobena carinska stopnja, ki je torej carine prosto, se oprošča od skupnega davka na poslovni promet, če ni to blago namenjeno preprodaji. Enako se bo postopalo tudi z blagom, ki je izrečno oproščeno carine, dokler se takšno blago ne začne izdelovati v državi. Da blago ni namenjeno preprodaji, se dokaže s potrdili pristojne zbornice. Poleg tega je potrebno, če je uvoznik državno ali samoupravni urad ali podjetje, priložiti še potrjen prepis pogodbe, iz katere je razvidno, če se je naročilo blago neposredno iz tujine ali pa po dobaviteljnih v državi. Če se je blago naročilo po dobaviteljnih in ne neposredno iz tujine, potem se morajo pri ocarinjenju plačati vse davščine, ki so bile v veljavi na dan sklenitve pogodbe, torej tudi skupni davek na poslovni promet. Če uvozijo blago zasebniki ali podjetja, ki so po zakonu oproščena plačanja skupnega davka na poslovni promet, se ne plača ta davek samo v primeru, da je prišlo blago iz tujine neposredno na nje ali na špeditersko podjetje, ki samo prevaža blago in nima z njegovo nabavo nikake zveze. Neposredna nabava blaga se dokaže z dokumenti, ki so blagu priloženi in z originalnimi računi.

Fr. Zelenik:

Velika zaloga - mal zaslužek

Neki podeželski trgovec je vedno stokal, da ima premalo asortirano zalogo in da pri njem ni dovoljne izbire. Pa je imel ta prijatelj zaloge skoraj za pol milijona dinarjev. Veliki del zaloge je sestojal iz manufakturnega in modnega blaga. Lastnih sredstev za tako ogromno zalogo ni imel, pa je kljub dobro idoči trgovini račune počasi plačeval. Dokler so imeli ljudje zaslužek, je šla trgovina dobro in naš trgovec je rinit naprej. Ko pa so se začeli kriti zaslužki in je zavladala stiska za denar, je zašel naš trgovec s svojo ogromno zalogo v stiske. Računov ni več mogel plačevati, prihajale so tožbe itd. Navadno tisti, kateri hoče imeti veliko zalogo, pa nima dovoljnih denarnih sredstev, kupuje vsepovsod in tako prevalljuje z ene rane na drugo. Naš trgovec tudi s tem pripomočkom ni mogel več naprej. Moral je ta nadvse marljivi in varčni trgovec v poravnavo. Inventura je pokazala, da je precej manufakturnega blaga še iz vojnih in prvih povojnih časov, tedaj brez vsake vrednosti. Zaloga, katera bi morala biti po računih vredna nad 450.000 dinarjev, je bila v resnici vredna kakšnih 180.000 dinarjev.

Svetovali smo našemu prijatelju, naj zmanjša zalogo, naj izrine blago, da bo laže izpolnjeval prevzete dolžnosti in plačeval pogojene obroke. Toda vsi dobri nasveti niso prav nič zalegli. Lotila se ga je stara bolezen, zopet je imel pred očmi le

veliko izbiro. Posledica je bila, da je velika izbira, ubila tudi tega trgovca, kakor je že marsikaterega. Kakor kapital žre samega sebe, tako žre zaloga obresti. žre dobiček trgovca.

Velika zaloga vodi v pogubo, ker zahteva veliko glavnico, glavnica pa obresti. Trgovec z veliko zalogo, razume se, da imam v mislih le trgovca na drobno, je navadno dražji in mora biti dražji kot oni trgovec z manjšo zalogo, katero pa hitreje obrača. Ne mislite, da trgovec z veliko zalogo tudi toliko več proda. Večja izbira malo koristi, ker večina kupovalcev zahteva in kupuje le blago, katero se splošno zahteva. Ni nobene koristi za trgovca, če ima vse vrste blaga v zalogi, katero se prodaja v neznanih količinah in zahteva le malo kupcev. Za tako blago se sicer lahko in tudi mora zahtevati višja cena, ali vedno je velika nevarnost, da večina blaga obleži in izgubi na vrednosti. S tem je pa tudi uničen ves dozdevni dobiček.

Trgovec, kateri ima manjšo izbiro, manj vrst blaga, katere pa dobro gredo, lahko prodaja ceneje in hitreje ter z večjim prometom več zasluži.

Zatorej gledajte na to, da imate v zalogi le tisto blago, ki se splošno zahteva. Kar je pa v zalogi, naj bo dobro in poceni.

Preglejte svoje zaloge, pa boste videli, da še marsikaj po nepotrebnem leži v trgovini, kar vam odjeda zaslužek in denar.

Iz trgovinskega registra

Vpisale so se nastopne tvrdke:

Nastran in drug, družba z o. z., Homec. Obratni predmet: trgovanje z deželnimi pridelki in mlevskimi izdelki. Osnovna glavnica v višini 200.000 Din je vplačana v celoti. Poslovodji: Ivan Nastran, industrialec na Homeu, Leopold Lovšin, trgovec ondi. Družbo zastopa vsak poslovodja samostojno.

»Saša«, slaščičarna in tovarna kanditov, keksov, peciva itd. Kocbek Viktor in drug, Kranj. Obratni predmet: nakup, prodaja in proizvodnja vseh slaščičarskih, medicarskih, kanditarskih izdelkov, peciva itd. na drobno in na debelo. Javna trgovska družba. Družabnika: Viktor Kocbek, trgovec, in Franc Mohar, slaščičar, oba v Ljubljani. Družbo zastopa vsak družabnik samostojno.

Krašovec, lesna družba z o. z., Vrhnika. Obratni predmet: trgovina z lesom in lesnimi izdelki. Osnovna glavnica v višini 200.000 Din je vplačana v celoti. Poslovodja: Anton Krašovec, trgovec na Vrhniki. Družbo zastopa samostojno poslovodja.

Koser Svetozar, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Mestni trg. Imetnik Koser Svetozar ml.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih tvrdkah:

Vojteh Braz, Ljubljana. Obratni predmet: eksport lesa. Tvrdka je od 1. januarja 1935 javna trgovska družba. Besedilo odslej: Braz & Repovš, eksport lesa. Javna družabnika: Braz Vojteh, trgovec, in Franc Repovš, abs. akad., oba v Ljubljani. Tvrdko zastopata javni družabnik Vojteh Braz in prokurist Edvard Repovš, javni družabnik Franc Repovš pa kolektivno z javnim družabnikom Brazom Vojtehom ali prokuristom Edvardom Repovšem.

Jeras & Florjanc, zastopstvo in trgovina čokolade, keksov in bonbonov, Ljubljana. Izstopil je javni družabnik Josip Florjanc, zbog tega je prenehala javna trgovska družba. Besedilo tvrdke odslej: Maks Jeras, zastopstvo in trgovina čokolade, keksov in bonbonov.

I. Kregar, Ljubljana. Izbrise se dosedanja lastnik tvrdke Ivan Kregar iz Ljubljane zaradi smrti. Vpiše se nova lastnica tvrdke Elizabeta Kregar, roj. Petrič, posestnica iz Ljubljane, Zrinjskega cesta 3. Vpiše se prokurist Stanko Kregar, pasar-

ski mojster iz Ljubljane. Prokurist podpisuje tvrdko samostojno.

Singer šivalni stroji, d. d. podružnica Celje. Vpiše se novi glavni pooblaščenec in zastopnik Branko Bošnjakovič iz Zagreba, ki samostojno zastopa podružnico.

Jugoslovska, Jugoslovska-češka tekstilna industrija, d. d. Kranj. Izbrise se član upravnega sveta Pera Milanovič, vpiše pa član upravnega sveta Oton Detela, graščak na Turnu pri Predvoru.

»Obnova«, gradbena družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se prokura inž. Dachovskega Edmunda in Prokopa Grassellija.

Papirografija, družba z o. z., Ljubljana. Izpremenila se je točka 12., razveljavila pa točki 11. in 14. osnovne družbene pogodbe. Poslovodje zastopajo odslej družbo vsak zase sodno in izvensodno samostojno. Izbrisejo se dosedanja poslovodje: Ivan Dežman, Ivan Mesar, dr. Fran Kulovec, dr. Marko Natlačen in Fran S. Finžgar, vpiše pa nova poslovodkinja Danica Čeč, so-proga ravnatelj Jugoslovske tiskarne.

Karl Planinšek, trgovina s specerijskim blagom, Ljubljana. Vstopila sta kot javna družabnika Marija Planinšek in Egon Planinšek, trgovca v Ljubljani. Družbo zastopata odslej po dva družabnika skupno. Izbrise se Mariji Planinšek podeljena prokura.

Prometna banka, d. d. v Ljubljani. Izbrise se član upravnega sveta Peter Havtman zaradi smrti.

Slovenska banka, Ljubljana. Izbrise se člana upravnega sveta inž. Ulrych Miro in inž. Škerlavaj Karel, vpišeta pa člana načelstva dr. Vladimir Knaflič, odvjetnik v Ljubljani in Fran Kovač v Ljubljani.

Tekstilbazar, družba z o. z. v Ljubljani. Po sklepu občnega zbora se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja: Ida Caharija, zasebnica v Ljubljani in Fran Ramovš, bančni ravnatelj v Ljubljani.

»Parna žaga Nazarjec«, družba z o. z. v Nazarjih. Po sklepu občnega zbora se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Karel Hiltzer, trgovski prokurist v Nazarjih.

Školjeloška predilnica, družba z o. z., Škofja Loka. Osnovna glavnica se je zvišala od 240.000 na 500.000 ter sta se izpremenila odstavka 6. in 8. družbene pogodbe. Če ima družba le enega poslovodjo, zastopa ta družbo, če pa ima dva ali več poslovodij, zastopata družbo dva poslovodja kolektivno. Izbrise se poslovodja Markgraf Pavel in Gustav Horak, vpiše

pa kot poslovodja Sire Franjo, industrialec v Kranju.

Izbrisi sta se nastopni tvrdki: **Jugo-Spidol**, družba z o. z. — zaradi končane likvidacije.

Henrik Kenda, Ljubljana — zaradi opustitve obrata.

Alojz Ilgo, lesna trgovina in industrija, Fala — zaradi prestanka obrta.

Dobave-licitacije

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja ponudbe o dobavi pleskarskih čopičev, raznega lesa, pisarniškega materiala in državeg za lopate in kladiva.

Splošni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja ponudbe o dobavi obvezilnega materiala; do 13. februarja o dobavi škarij za obveze, do 14. februarja o dobavi železnih vijakov, papirja in kartona, do 15. februarja o dobavi konceptnega papirja.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja ponudbe o dobavi barv, laka, kita, čopičev in steklenega papirja; do 14. februarja pa o dobavi smirkovega prahu, grafita v prahu in steklarskega kita.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija drž. železnic Subotica sprejema do 14. februarja ponudbe o dobavi 1500 kg šamotne moke in 1200 šamotnih opek.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 14. februarja ponudbe o dobavi 500 vijakov, 11.000 opek, pločevine, klinger ventilov.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. februarja ponudbe o dobavi 200 žarnic, 500 pocinkanih železnih čepov, 40 kg »Backelit«-laka; do 22. februarja pa o dobavi 200 steklenic sidola, 200 ščetk, 25 kg salmijaka in 100 kg terpentina.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 14. februarja ponudbe o dobavi 12 osov in za transmisije in 2000 kremenov za bencinske varnostne svetilke. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI.)

Gradba vojaških objektov v Škofji Loki se odda z ofertno licitacijo dne 14. februarja pri inženjerskem oddelku Komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 14. februarja ponudbe o dobavi 50 kg gumijastih plošč.

Generalna direkcija železnic v Beogradu sprejema do 15. februarja ponudbe o dobavi briketov in premoga.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. februarja ponudbe o dobavi 10 sodov masti za jamske vozčke in 5 sodov tovnote masti.

Uprava drž. zdravilišča v Topolšici razpisuje II. javno pismeno licitacijo za nabavo drv in premoga na dan 16. februarja od 11. Pogoji pri upravi.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

»Službeni list«

kralj. banske uprave Dravske banovine z dne 2. februarja objavlja: Uredbo o podaljšanju roka za izmeno platišč na obstoječih tovornih vozilih — Uredbo o prevedbi Drž. hip. banke, Poštne hranilnice in Priv. agr. banke v pristojnost finančnega ministra — Seznam industrijskih izdelkov, ki se, odnosno ki se ne izdelujejo v Jugoslaviji — Navodila za sestavo obč. proračunov — Pobiranje banovinske takse na motorna vozila — Pobiranje obč. takse na motorna vozila — Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o pomožnem osebju v lekarnah — Izločitev naselja Dolenja vas iz kraja Toplice — Ustanovitev nove katastrske uprave v Litiji za litijski srez — Razne razglase sodišč (med drugim 43 dražb) in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju posestnika in zidarskega mojstra **Franceta Ferka** v Podborštu pri Črnučah. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase Franc Lorčič, Ljubljana. Prvi zbor upnikov dne 8. februarja ob 9. Oglasitveni rok do 25. februarja. Ugotovitveni narok dne 8. marca ob 9.

Razglašen je konkurz o premoženju posestnika **Alojza Dolenca** v Dragonji vasi pri Čirkovcih. Konkurni sodnik dr. Poznik, upravitelj mase odvetnik dr. Visenjak. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Ptujju dne 13. februarja. Oglasitveni rok do 9. marca, ugotovitveni narok dne 16. marca ob desetih.

Odpravljen je konkurz opekarnarja **Ivana Naraksa** v Zg. Ložnici, ker je bila razdeljena vsa masa.

V konkurzni zadevi veleposestnice **Hanson Zofije** se dosedanji upravitelj mase odvetnik dr. Sket razrešuje svoje dolžnosti, na njegovo mesto pa imenuje vršilec dolžnosti javnega notarja pri Sv. Lenartu g. **Franjo Golob**.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Jugoslovanske družbe za industrijske potrebe, skrajšano **Jugoindus**, železokonstrukcijska, mehanična, kovinska industrija, registrirane pod isto firmo. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Furlan Boris v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave dne 1. marca ob 9. Rok za oglasitev do 25. februarja.

Končano je poravnalno postopanje v zadevi šivilje in sejarke **Fani Vrbovšek** v Celju. Nadalje je končano poravnalno postopanje kovaškega mojstra **Ivana Kogovška** v Dravljah.

Potrjena je poravnava lastnice mehanične izdelovalnice pletenin **Elize Šturm** v Poljčah.

Potrjena je poravnava gostilničarja **Ivana Senice** v Ljubljani.

Odboru za postavitve spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani

so izmed zasebnih nameščencev doslej poslali svoje prispevke nameščenci tvrde Medič in Zankl in nameščenci tvrde Jugo-Lutz po svoji »Čebelici«. Zbirajo pa prispevke tudi pri mnogih drugih zasebnih podjetjih, ker zasebni nameščenci v tem pogledu nočejo zaostajati za državnimi.

Sveta dolžnost vsakega posameznika je, da po svojih močeh pomaga odboru zbrati potrebna denarna sredstva za čim dostojnejšo počastitev spomina Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Zbirajte in darujte ter pomnite: kdor hitro da, dvakrat da. Ob obletnici tragične smrti vladarjeve naj bo položen že temeljni kamen. Prispevke nakazujte na čekovni račun št. 11.200. Na prošnjo pošlje položnico pisarna odbora za postavitve spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, Ljubljana, Gledališka ulica 3/IV.

Novе knjige

Monumenta artis Slovenicae 3. in 4. snopič

Tretji snopič tega epohalnega dela o slovenski umetnosti objavlja biografijo slikarja **Janeza Ljubljanskega**, ki se je rodil v Beljaku, a je imel že leta 1443. meščanstvo Ljubljane. Številne slike kažejo umetnost tega slikarja čistega gotskega idealizma, ki je močno vplival tudi na svoje mlajše sodobnike. Drugi del 3. zvezka je posvečen delom teh umetnikov.

4. snopič je posvečen prekmurškemu slikarju **Janezu Akvili** (Johannes Aquila de Rakerspurga) in njegovemu krogu, ki je deloval v Prekmurju proti koncu 14. stoletja. Pomen Janeza Akvile pa je v novem zvezku bistveno drugače prikazan, kakor ga predstavlja madžarska umetnostna zgodovina.

S 4. snopičem je dokončana šele ena tretjina prvega zvezka »Monumenta artis Slovenicae«, ki je ves posvečen srednjeveškemu slikarstvu. Jasno se iz sedanjih zvezkov vidi, kako velika je zasnova tega res edinstvenega dela, ki je edinstveno ne le po veliki vsebini, temveč tudi po krasni zunanji obliki.

Monumenta artis Slovenicae so tako impozanten dokument stare kulture na naših tleh, da pač ne bi smela manjkati niti v eni hiši, ki hoče v našem narodnem življenju nekaj veljati. Ponovno zato opozarjamo na to veliko delo. Naročnina velja 38 Din mesečno, a se naravno sprejemajo naročila le na celotno delo. Nročila nasloviti na Akademsko založbo v Ljubljani, poštni predal 232.

Zunanja trgovina

Italijansko-avstrijska industrijska pogajanja brezuspešna

Avstrijsko-italijanska industrijska pogajanja v Rimu so se končala brezuspešno. Kljub svoječasnemu dovoljenim preferencam ni mogla Avstrija izkoristiti v celoti dovoljene kontingente za uvoz rezanega mehkega lesa. Zato je zahtevala avstrijska delegacija povišane preference za celulozo, ker so bile dosedanje preference zaradi padca cene celuloze od 28 na 23 šilingov razvrednotene. Kljub tem zahtevam pa ni hotela Avstrija priznati večje carinske preference za italijanski riž, temveč naj bi te preference služile kot kompenzacija za druge olajšave za avstrijsko blago. Vsak sporazum je bil nato nemogoč.

Češkoslovaška ima preveč pšenice

Popis žitnih zalog je dognal, da so bile jesenske ocene češkoslovaških potreb na žitu napačne in da je Češkoslovaška uvozila in nakupila v tujini, zlasti v Jugoslaviji, mnogo preveč pšenice in žita. Zato je čisto izključeno, da bi Češkoslovaška poleg dogovorjenih količin pšenice sklenila še nove kupčije. Že itak ima monopolna družba velike težave, kako bo spravila naprej nakupljeno pšenico. Jugoslovanske pšenice je dosedaj uvozila Češkoslovaška okoli 7000 vagonov, od katerih pa

je mogla prodati naprej le neznaten del. V marcu, aprilu in maju pa bo morala Češkoslovaška na podlagi sklenjenih pogodb uvoziti še po 10.000 vagonov. Vse sklenjene pogodbe bo Češkoslovaška točno izpolnila. Preobilica blaga je nastala, ker je cena pšenice za krmo previsoka in je zato njen konzum zelo padel. Zaradi velikih zalog pšenice in žita bo izdala čsl. vlada novelo k monopolni uredbi, da prepreči padec cen in da omogoči živinorejcem cenejšo krmo.

Izvoz fižola v Francijo

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da razpolaga s seznamom francoskih uvoznikov, ki imajo francoska uvozna dovoljenja za jugoslovanski fižol. Jugoslovanski izvozniki, ki bi hoteli v tem tromesečju izvoziti fižol v Francijo, morejo dobiti ta seznam od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu. Naslov: Ratnički dom.

*

Med Jugoslavijo in Avstrijo se vodijo pogajanja za uvoz 5000 vagonov jugoslovanske pšenice v Avstrijo po preferencialni carini 8 zlatih kron. Jugoslavija bi v kompenzacijo dovolila Avstriji olajšave za nekatere avstrijske izdelke.

Rumunske sladkorne tvornice so ustanovile kartel za skupno prodajo na notranjem trgu.

Tobaka je bilo v l. 1934. izvoženo po uradnih podatkih iz grške Makedonije in Trakije 12.357.481 kg v vrednosti 956 milijonov drahem.

Delovni čas namerava znižati francoska vlada v nekaterih krajih in nekaterih industrijskih panogah, da bi se tako znižala brezposelnost.

Čsl. žitni monopol je dovolil uvoz 2000 vagonov koruze iz balkanskih držav v klirinskem prometu. Živinski sindikat pa je dovolil za februar uvoz 30 vagonov jaje in 8 vagonov sirovega masla.

Delnice Škodovih zavodov so začele naglo rasti, kar je posledica velikih naročil, ki so jih prejeli zavodi.

Promet v podrobni trgovini se je v Nemčiji v l. 1934 povečal za 12%, to je od 21,2 na 23,75 milijard mark. Najbolj se je povečal promet v motornih vozilih, trgovini za posodo in urah. V tekstilni trgovini se je promet povečal za 18%, večinoma zaradi dviga cen. Najmanj se je povečal promet v živilih in obutvi.

V Angliji je bilo v l. 1934 ustanovljenih 12.475 novih družb, za 1100 več ko v letu 1933. Kapital novoustanovljenih družb znaša 143,5 milijonov funtov, l. 1933 je znašal le 94 milijonov funtov.

Snia Viscosa, velika tvornica umetne svile v Milanu, bo izplačala za leto 1934 14 odstotno dividendo, dočim je ta pred enim letom znašala 16%.

V Ameriki nameravajo s 1. marcem podražiti pnevmatiko v podrobni prodaji za 5 do 10 odstotkov.

Velika londonska žitna tvrdka **Strauss & Co** je prišla v konkurz. Pasiva tvrdke znašajo nad dva milijona funtov.

Iz zadrune registra

Vpisala se je Vodovodna zadruga v Predvorju, r. z. z. o. z. Zadruga napravi za svoje člane vodovod.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom
Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

Citroenove tvornice začno zopet delati

V poučenih krogih se trdi, da je prišlo med upniki do sporazuma glede sanacije Citroenovih podjetij. Prisilni upravi bo dan na razpolago kapital 54 milijonov frankov, da se bo moglo delo v tvornicah zopet začeti v polnem obsegu. Ta denar se mora začeti odplačevati v roku 3 do 9 mesecev. Del tega denarja (8 milijonov) je dala tvornica za pnevmatiko Michelin, 15 milijonov je dala Francoska banka, ostanek pa druge banke. Podjetje upravlja poseben odbor, v katerem je zastopnik tvornice Michelin, dva zastopnika bank in pa g. Citroën, ta pa le v lastnosti tehničnega strokovnjaka.

10 milijard frankov veljajo letno Evropo brezposelni

V »Panevropi« je objavil O. Bankwitz članek o težkih posledicah brezposelnosti za Evropo in o vzrokih, da je prišlo do te brezposelnosti. Clankar pravi, da je v Evropi, ki šteje brez Rusije 320 milijonov ljudi, približno 12 milijonov brezposelnih s približno 12 milijonov svojci. Če računamo za vsakega brezposelnega le 800 frankov letne podpore, znaša to 10 milijard frankov podpore.

Glavni vzrok te brezposelnosti pa je v preselitvi industrije iz Evrope v druge dele sveta. Pred vojno je Evropa predelala na leto 12,1 milijonov bal bombaža, v letu 1932. le še 8,6, 3,5 milijonov bal je predelala Azija (Kitajska in Japonska). Samo ta preselitev je dala 1,2 milijona brezposelnih. Izvoz Evrope je v zadnjih štirih letih padel od 83 na 33 milijard. Izpadek teh 50 milijard in s tem znižanje mezd za 30 milijard bi že pojasnilo nastanek 12 milijonov brezposelnih.

Najbolj trpe od brezposelnosti industrijske države, primeroma malo agrarne. Zato pa so mezde v agrarnih državah neprijetno nižje ko v industrijskih in zato tudi življenska raven v agrarnih zelo nizka.

K vsemu padcu celotnega izvoza iz Evrope in s tem zmanjšanega zaslužka pa pridejo še ovire v evropski notranji trgovini, kar je še bolj znižalo zaslužek ljudi. A ni nobenega resnega znaka, da bi te ovire odpravljene.

Radio Ljubljana

Petek, dne 8. febr.: 11.00: Šolska ura: Punčke žive, spevoigra (društvo Tabor) — 12.00: Parma: Ksenija, opera na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Instrumentalna lahka glasba na ploščah — 18.00: Filozofski sprehodi (dr. Veber) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura: Slodnjakov pregled slov. slovstva (prof. France Vodnik) — 19.00: Radijski orkester — 19.20: Čas, jedilni list, program za soboto — 19.30: Nac. ura: Marko Milanov (Marko Semovič) — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, Radijski orkester.

Sobota, dne 9. febr.: 12.00: Po Saveci, po Dravci (revija narodnih na ploščah) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Šramel kvartet na ploščah — 18.00: Radijski orkester — 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.30: Radijski orkester — 18.50: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.20: Čas, jedilni list, program za nedeljo — 19.30: Nac. ura: Lukijan Mušički — 20.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.20: Vombegar: Idealni smučarji, vmes čas in poročila — 22.00: Radijski orkester.

Vsi vi, ki ste v trumah kropili mojega mrtvega soproga

Franceta Stupico

sprejmite mojo in moje dece vdano zahvalo!

Dragi sorodnik ob smrtni postelji, zvesti nastavljenec v ranem jutru in vse dni, kmet in obrtnik — dolgoletna, zvesta odjemalca, utrujeni delavec, hišna pomočnica, šivilja, mlekarica, postrežek ob palicah, ki si ga hotel še onkrat videti, otročiči iz sosesčine, ki ste prejeli rože iz njegovih blagih rok, študent, študentka, uradnica, dobra znanka iz Posavja, Tacna in drugod, kmetica iz St. Lenarta, pismonoša, sošolec iz gimnazijskih let in tovariš iz učne dobe, zvesti prijatelj, meščan in meščanka, trgovec-tovariš, gasilec, župan in sosed iz rodne vasi, častnik, inženjer, vrtnar, redovnica, semeniščnik, župnik, redovnik, železničar, državni uradnik, zastopnik »Jadranske straže«, mali stražarčki morja, odvetnik, ravnatelj, dama iz visokih krogov — vi vsi, ki ste v velikem številu klečali in stali ob njegovi mrtvaški postelji in kropili njegovo mrzlo telo, vi vsi, ki ste mu prinesli krasnih vencev in ga pokrili z nageljni, ki jih je tako ljubil, dobri Bog, ki si ga obiskal in dal kosu, da mu je še na vrtu nad krsto zapel zadnji pozdrav in solnce, da mu je sijalo na zadnji poti in posijalo še v jamo, vsi preprosti in veliki ljudje, ki ste ga v ogromnem številu spremljali na zadnji težki poti, vsi, ki ste nam osebno in pismeno lajšali neznošno bol in nam stali ob strani, da nismo obupali — bodite tem potom sto in stokrat zahvaljeni!

IRMA STUPICA IN OTROCI.